

บทสรุปการเข้าร่วมการประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน ประจำปี 2557

หัวข้อ การวิจัยสถาบันกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา

(Institutional Research and Student Learning Outcome)

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 26 - ศุกร์ที่ 27 มิถุนายน 2557

ณ อาคารสนม สุทธิพิทักษ์ อนุสรณ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

โดยการประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน ประจำปี 2557 สวพอ ครั้งนี้ให้ความสำคัญกับบทบาทของนักวิจัยสถาบันในการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการวางแผนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และกระบวนการในการประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes Assessment) ให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป เอกสารประกอบดังปรากฏที่ link: <http://www.air.or.th/AIR/schedule.php> และสรุปการประชุมวิชาการ ดังนี้

วันพฤหัสบดีที่ 26 มิถุนายน 2557

พิธีเปิดการประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน ประจำปี 2557 โดย ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน นายก สวพอ ประธานเปิดการประชุม ได้กล่าวเปิดมีความตอนหนึ่งว่า “เนื่องจากผมได้เดินทางไปทั่วโลก เห็นการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เปลี่ยนไปเร็วมากขึ้น เพราะฉะนั้นเราต้องพัฒนาการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก”

1. **ช่วงแรก** การบรรยายพิเศษ: การประเมินผลการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ประธานกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการเรียนรู้ แนวคิดสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีเฟรมเวิร์คเป็นกรอบ ที่สามารถยืดหยุ่นได้ ปรับได้ให้เหมาะกับแต่ละมหาวิทยาลัย การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คุณภาพที่แท้จริงต้องวัดที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา (มาตรฐานผลการเรียนรู้) ได้ถูกต้อง ผู้บริหารต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนคุณภาพ คณาจารย์ต้องเรียนรู้และพัฒนาศาสตร์และศิลป์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพแก่นิสิตนักศึกษาของการเรียนรู้ นิสิตนักศึกษาต้องการคุณภาพ ต้องการพัฒนาปัญญาไม่ใช่แค่ปริญญาบัตร

ประชุมใหญ่สามัญประจำปี สวพอ

2. **บ่าย** นำเสนอผลงานวิชาการ (รอบที่ 1) มีผลงานที่นำเสนอ ดังนี้

2.1 การพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิต “การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” ด้วยการใช้วิจัยเป็นฐาน ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา โดย Kanokwan leumchia, Ph.D. , Danchai Chopjit, M.P.H., Patchraboorn Sriwichi, M.P.H., Amporn Yana, MN.

- 2.2 การวิจัยเรื่อง การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ปีการศึกษา 2553 โดย นางสาวรัฐัญญากรณ์ โนใจ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ, นางอัมพร ยานะ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
- 2.3 ปฏิบัติการป้องกันโลกร้อน: กรณีศึกษานิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดย นายถิรเดช พรหมคช และรองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ชันธไชย
- 2.4 การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดย พนา จินดาศรี
- 2.5 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยทองสุข โดย นางสาวสุวรรณี จริยะพร และนายเด่น บุญมาวงศ์
- 2.6 สมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับการทำงานวิจัยสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร โดย รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์
- 2.7 การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมเวียดนามโดย รัตนอาภา อัดโตหิ
3. **ช่วงหลัง** การเสวนา: ผลการเรียนรู้ของบัณฑิตกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ
- 3.1 โดย **ดร.เลิศชัย สุธรรมานนท์** ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ สรุปการบรรยาย ดังนี้
- ได้กล่าวว่าหากจะวิเคราะห์โดยเนื้อหาแล้ว ทักษะของบัณฑิตที่ควรมีในปี 2020 ควรต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือขับเคลื่อนใน 6 ด้าน คือ 1) extreme longevity 2) rise of smart machines and systems 3) computational world 4) new media ecology 5) superstructured organizations 6) globally connected world
- และมีการอบรมบ่มเพาะ 5-7-11 culture คือ
- 1) 5 principle คือ Achievement, Customer, Integrity, Organization and Teamwork
 - 2) 7 value คือ แกร่ง กล้า สัจจะวาจา สามัคคี มีน้ำใจ ให้ความเคารพผู้อื่น และชื่นชมความงามแห่งชีวิต
 - 3) 11 Leadership คือ มีความจริงใจ ไม่ศักดินา ใช้ปิยะวาจา อย่าหลงอำนาจ เป็นแบบอย่างที่ดี มีความยุติธรรม ให้ความเมตตา กล้าตัดสินใจ อาหารสังคม บ่มเพาะคนดี และมีใจเปิดกว้าง
 - 4) PIM Student Competency ประกอบด้วย
 - 4.1) 5 อัตลักษณ์ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) มีดังนี้ เรียนเป็น คิดเป็น ทำงานเป็น เน้นวัฒนธรรม และรักความถูกต้อง
 - 4.2) 7 วิธีการ (6W 1H) มีดังนี้ What Why How When Where Who และ for Whom
 - 4.3) 11 คุณ สมบัติ ประกอบด้วย 1) Skill Fulfillment 2) Self Confidence 3) Dynamic 4) Mindset Development 5) Communication Skill 6) Maturity

- 7) Talent and Leadership 8) Socialization Development 9) Human Relationship 10) Work Ethics และ 11) Morality
- 5) จากการวิเคราะห์ TQF ในรายวิชาที่เปิดสอนของแต่ละมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา มีคุณสมบัติบัณฑิตครบทุกด้าน คือ 1) คุณธรรมจริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ขาดในด้านธุรกิจ มีความอดทน ความคิดสร้างสรรค์ บุคลิกภาพ ภาวะที่อ่อนแอ การบริการ ทนต่อภาวะกดดัน บุคลิกภาพ

นอกจากนี้ อาชีพที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยต้องให้ความสำคัญจำนวน 10 อันดับ ซึ่งมาจากผลงานการวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย ดร.สุบิน ยุระรัช (2554) พบว่าอาชีพที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยต้องให้ความสำคัญเนื่องจากเป็นอาชีพที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต้องการ เรียงตามอันดับความสำคัญ 10 อันดับ ได้แก่

- อันดับ 1 อาชีพผู้เชี่ยวชาญด้านการประมง
- อันดับ 2 แพทย์ ทันตแพทย์ และนักสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ
- อันดับ 3 สถาปนิก นักเทคโนโลยีการอาหาร
- อันดับ 4 นักสิทธิมนุษยชน
- อันดับ 5 พยาบาล
- อันดับ 6 วิศวกร
- อันดับ 7 มัคคุเทศก์ พนักงานโรงแรม/ภัตตาคาร/ร้านอาหาร
- อันดับ 8 ผู้ประกอบอาชีพด้านบริการท่องเที่ยว
- อันดับ 9 นักธุรกิจ นักลงทุน เจ้าของกิจการ นักกฎหมาย
- อันดับ 10 นักบัญชี

3.2 นายมนูญ สรรค์คุณากร อดีตผู้อำนวยการสำนักงานการบุคคลกลาง บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) สรุปการบรรยาย ดังนี้

- 1) เรื่องสำคัญคือ Vision Organization และ Linkage of Strategy to Competency เป้าประสงค์ทาง Competency กลยุทธ์ ความเชื่อมโยงระหว่าง Competency กับกลยุทธ์ขององค์กรถูกถ่ายทอดโดยการกำหนดงานและหน้าที่ที่บุคลากรจะพึงปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างที่ควรจะเป็น ดังนั้น บุคลากรจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะ และความสามารถที่ตรงกับงานที่จะต้องปฏิบัติ
- 2) ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยจัดกิจกรรมเข้าค่าย เพื่อคัดเลือกบุคคลในลักษณะที่เป็นความต้องการของบริษัท
- 3) Inno-People
 - 3.1) Open Minded รับฟัง รับสิ่งใหม่ๆ
 - 3.2) Think out of the box คิดนอกกรอบ จะมีกิจกรรมหลายๆ อย่างที่นำมาทดสอบ

- 3.3) Assertive กล้าแสดงออก
 - 3.4) Risk taking กล้าเสี่ยง
 - 3.5) Eager to learn ใฝ่รู้ มุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา
 - 4) Inno-Leader คุณสมบัติของการเป็นหัวหน้า 3 ข้อ
 - 4.1) Lead Change Through Vision & Values ต้องมีการเปลี่ยนแปลง
 - 4.2) Facilitate & Support Change ต้องเป็นโค้ช เป็นผู้ช่วย ไม่ใช่การกำกับ
 - 4.3) Execute Change by being the Role model ต้องเป็นต้นแบบ
- โดยบุคลากรที่ต้องการคือ เน้นคนเก่ง และคนดี

วันศุกร์ที่ 27 มิถุนายน 2557

1. **ช่วงเช้า** เป็นการอภิปราย ผลการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา : จากเป้าหมายสู่การประเมินผล
โดย : 1. รศ.ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร.ธงชัย ชิวปรีชา อดีตผู้อำนวยการ สสวท. และผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

1) รศ.ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ได้นำเสนอกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ เสนอแนวทางแก้ปัญหา การประเมินผลการเรียนของนิสิต/นักศึกษา จะดำเนินการอย่างไรจึงจะได้ผลการประเมินที่สะท้อนประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างแท้จริง รวมทั้งมีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนโดยรวม ซึ่งมีประเด็นเชิญชวนให้ร่วมกันคิด 1) แนวทางการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนควรมุ่งมหาวิทยาลัยต้องตรวจสอบควบคุมคุณภาพกันเอง

2) ดร.ธงชัย ชิวปรีชา ได้นำเสนอการขาดทักษะของนักเรียน

2. **ช่วงเช้าก่อนเที่ยง** นำเสนอผลงานทางวิชาการ (รอบที่ 2)
 - 2.1 คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์
 - 2.2 การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ของนิสิตปฏิบัติการสอน และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดย นางสาวนพวรรณ ศรีเกตุ รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์
 - 2.3 การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้วิชาสัมมนาทางวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์-เคมี โดย ดร.ดวงแข ศรีคุณ
 - 2.4 ประเมินผลหลักสูตรรหัสทางการแพทย์ โดย นางสาวสายสุนี คุ้มครองญาติ

3. **ช่วงบ่าย** การเสวนา : การเรียนรู้สู่ออนาคต : ความท้าทายในศตวรรษที่ 21
โดย : 1. ศ.ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและคณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. รศ.ดร.บัณฑิต ทิพากร รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

1) **ศ.ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์** ได้กล่าวถึงการเรียนรู้สู่นาคต : ความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้พูดถึงการศึกษาไทยใน 4 ยุค การดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล หลังยุคอุตสาหกรรม การก้าวให้พ้นกับดักของชาวตะวันตก : อาเซียนยังคงเป็นผู้ซื้ออย่างเดิม เปรียบเทียบ ผู้ซื้อ ผู้ขาย

2) **รศ.ดร.บัณฑิต ทิพากร** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เปรียบนักศึกษาดังเช่น แก้อี้ การศึกษาเพื่อให้มีความสามารถในการทำงาน เสริมอาชีพที่ยังไม่เกิด ให้มองไปในอนาคต ในขณะที่เทคโนโลยีเจริญรุดหน้า ไม่หยุดหย่อน ต่อไปคนคงต้องหยุดวิ่งตามเทคโนโลยี เพื่อหันกลับมาดูจิตใจของตัวเอง เพื่อพบว่าอะไรกันแน่คือสิ่งที่เราควรต้องทำมากที่สุดในชีวิต เพื่อปัญหาที่แท้จริง หลักสูตรต้องทำตาม Competent ไม่ใช่ Content เพราะนักศึกษาแต่ละคนมีพื้นฐานไม่เท่ากัน ให้เด็กได้เรียนสนุก เทคนิคในการเปลี่ยนครู จากการบรรยายไปเป็นอย่างอื่น ซึ่งจะเตรียมงานมากกว่า ระบบหน่วยกิต ต้องเปลี่ยนใหม่ เช่น 3-0-2 ถ้าอยากให้ได้เด็กเป็นอย่างนั้น อาจารย์ต้องมีสมรรถนะอย่างไร และให้เงินเดือนตามศักยภาพของอาจารย์ เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษา คือ แก้อี้ ซึ่งแก้อี้จะมีหลากหลายสีสัน หลากลักษณะ หลากรูปแบบ แตกต่างกันไปตามความถนัด

กรอบคุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ ของ มจธ. (KMUTT Faculty Qualification Framework) 1) Coaching 2) Counseling 3) Mentoring 4) Training 5) Instructional Design 6) Researching 7) Understanding Learner 8) Forward-Thinking 9) Management 10) Globalization 11) KMUTT'Citizenship 12) Ethic for Teacher

4. สรุปการวิจัยสถาบันการประเมินผลการเรียนรู้ โดย ดร.สุเมธ แย้มมนุ่น

สรุปดังนี้ ประเด็นที่ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ 2) การกำหนดผลการเรียนรู้ 3) การพัฒนาให้เกิดผลการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

คุณภาพทางวิชาการและประสิทธิภาพสามารถดูได้จาก 1) **Input** (คุณภาพนักศึกษา คุณภาพอาจารย์ ทรัพยากร สภาพแวดล้อม) 2) **Outputs** (คะแนนผลการสอบ ปริญา อัตราการสำเร็จการศึกษา การตีพิมพ์ผลงานของอาจารย์ ทุนวิจัย) 3) **Process** (หลักสูตรและจำนวนผู้เรียน ภาระงานสอน และขนาดชั้นเรียน สถิติการใช้ห้องสมุด และฐานข้อมูลบริการสนับสนุนการเรียน คุณภาพการสอน การประเมินการสอนของนักศึกษา การวางแผนและการใช้ทรัพยากร) และ 4) **Outcome** โดย Outcome สามารถดูได้จากการเรียนรู้ของนักศึกษาและการเติบโต ความสำเร็จของศิษย์เก่า การวิจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

มหาวิทยาลัยสร้างบัณฑิตให้ดี และเก่ง แต่ถ้าให้เหมาะกับการบริหาร เป็นหน้าที่ cooperate แต่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยทำทุกอย่าง อาจารย์เก่าๆ เป็นนักสร้างอุดมการณ์ การเปลี่ยนแปลงในอนาคต (มจธ.) ทำไม่จริงได้ World Class ทำให้เห็นแนวคิดของ มจธ. ซึ่งอดีตอธิการบดี 4 คนยังอยู่ที่ มจธ. ทำให้เห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงการศึกษา

การกำหนด Learning Outcome กำหนดโดย 1) มหาวิทยาลัยกำหนด 2) ผู้เรียนกำหนด (สำคัญที่สุด) 3) นายจ้างกำหนด 4) รัฐบาลกำหนด (TQF)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาใช้ประโยชน์

นางสาวจุไรรัตน์ วิสัยดี
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ส่วนแผนงาน

นายศราวุธ ป้อมสินทรัพย์
หัวหน้าส่วนแผนงาน